

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 8Co/167/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8118204213
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 01. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Fil'akovský
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8118204213.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Fil'akovského a sudcov JUDr. Branislava Brezu a JUDr. Anny Kovalovej v právnej veci žalobcu: A. S., nar. XX.X.XXXX, bytom L. D. 6, XXX XX A., právne zastúpený JUDr. Igor Šafranko, advokát, so sídlom Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava 811 09, IČO: 35 807 598, o primerané finančné zadosťučinenie vo výške 346 Eur, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 25.09.2018 č.k. 16Csp 71/2018-34 takto jednohlasne

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok s výnimkou výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti.

Žalovaný nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania a žalobcoví sa ich náhrada nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol tak, že

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 150 Eur v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu zamietla.

III. Žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobca sa žalobou doručenou súdu dňa 20.4.2018 domáhal od žalovaného zaplataenia primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 346 eur. Žalobu odôvodnil tým, že v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 17 C 336/2015 rozsudkom zo dňa 14.12.2015 bol úspešný v konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia a určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky, pričom tento rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 19.5.2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 5 Co 108/2016 dňa 11.4.2017. Ako spotrebiteľ si uplatnil satisfakciu za porušenie spotrebiteľských práv, proti čomu sa musel brániť podaním pôvodnej žaloby. Primerané finančné zadosťučinenie má naplniť požiadavku účinného, sankčného, odradzujúceho prostriedku ochrany, aby sa dodávateľ už nedopúšťal recidívy, ale má mať aj funkciu relutárnu. Žiadal priznať aj náhradu trov konania.

3. Žalovaný so žalobou nesúhlasil. Vyslovil názor o absencii dôvodu a výšky zadosťučinenia. Uviedol, že neexistuje žiaden dôvod na priznanie žalovanej sumy s tým, že žalobca neodôvodnil vznesený nárok, pričom je potrebné prihliadať aj na závažnosť ujmy. Dôvodil, že priznanie finančných prostriedkov prichádza do úvahy len v tých prípadoch, keď porušenie práva nie je možné napraviť inak. Inštitút primeraného zadosťučinenia by nemal slúžiť na duplicitné uplatnenie práva. Navrhol žalobu zamietnuť.

4. Podľa § 297 písm. b) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len Cs.p.) súd na prejednanie sporu nariadi pojednávanie. Pojednávanie nie je potrebné nariadiť, ak ide iba o otázku jednoduchého právneho posúdenia veci, skutkové tvrdenia strán nie sú sporné a hodnota sporu bez príslušenstva neprevyšuje 1 000 eur.

5. Podľa § 219 ods. 3 C.s.p. vo veciach, v ktorých súd rozhoduje rozsudkom bez nariadenia pojednávania, oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke príslušného súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením. Ak o to strana požiada, súd jej oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku aj elektronickými prostriedkami.

6. Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní zistil skutkový stav, podľa ktorého rozsudkom Okresného súdu Prešov č. k. 17 C 336/2015-35 zo dňa 14.12.2015 v právnej veci žalobcu A.P., nar. XX.X.XXXX proti žalovanému POHOTOVOSTĚ, s.r.o. súd rozhodol, že žalovaný je povinný vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie vo výške 346 eur, určil neprijateľnosť tam uvedenej zmluvnej podmienky a žalobcovi zároveň priznal oproti žalovanému nárok na náhradu trov konania vo výške 344,76 eur ako aj uložil žalovanému povinnosť zaplatiť súdny poplatok.

7. Rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 5 Co 108/2016-62 zo dňa 11.4.2017 bol vyššie uvedený rozsudok súdu prvej inštancie potvrdený a žalobcovi bol voči žalovanému priznaný nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

8. Súd vec právne posúdil podľa § 3 ods. 3, ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, § 52 ods. 1, ods. 2, ods. 3 a ods. 4 Občianskeho zákonníka, § 53 ods. 1, ods. 2, ods. 3 a ods. 5 Občianskeho zákonníka a dospel k nasledovným záverom.

9. Vo vzťahu k vyššie citovanému ustanoveniu zákona č. 250/2007 Z. z. možno uviesť, že ide o ustanovenie s tzv. relatívne neurčitou hypotézou, ktorá neustanovuje žiadne kritéria na vymedzenie toho, čo predstavuje primerané finančné zadosťučinenie a ako treba určiť jeho výšku. Zároveň treba uviesť, že novšie znenie Zákona o ochrane spotrebiteľa dokonca ešte zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadosťučinenia, pretože toto sa v súčasnosti poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinnosti spotrebiteľa ustanovené Zákonom o ochrane spotrebiteľa alebo osobitným predpisom, bolo spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi.

10. V prejednávanom prípade však možno konštatovať, že zo strany žalovaného došlo k takému porušeniu spotrebiteľského práva, ktoré bolo bez ďalšieho spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi spočívajúcu v nezákonnom preplatení pôžičky a teda k strate finančných prostriedkov. Pri finančných službách je odopreté plnenie veriteľovi na základe jeho žaloby výlučne z dôvodu, že sa vyžaduje bez platného právneho dôvodu (nedostatok zmluvnej náležitosti) alebo ide o nekalú obchodnú praktiku, príp. neprijateľnú zmluvnú podmienku.

11. Z uvedeného teda nepochybne vyplýva, že žalovaný zneužil svoje postavenie tým, že zmluva nemala podstatné náležitosti a do zmluvy zahrnul aj neprijateľnú zmluvnú podmienku - administratívny poplatok bez reálneho plnenia. Žalovaný sa na základe zmluvy o úvere s takouto neprijateľnou zmluvnou podmienkou snažil od žalobcu získať financie bez protihodnoty.

12. Žalobca musel aktívne uplatňovať svoje práva podaním žaloby a súd v prejednávannej veci s prihliadnutím na vyššie uvedené dospieva k záveru, že výška nemajetkovej ujmy v prípadoch podľa § 3 ods.5 zákona o ochrane spotrebiteľa môže, ale aj nemusí, zodpovedať výške finančnej ujmy, ktorá spotrebiteľovi hrozila.

13. Pri výklade § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. treba akcentovať, že zákonodarca formuloval uvedené ustanovenie tak, že ak porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé privodiť spotrebiteľovi ujmu (Bez toho, aby ujma nastala alebo čo len hrozila. Postačuje spôsobilosť porušenia práva alebo povinnosti viesť k ujme spotrebiteľa.), tak základ nároku na finančné zadosťučinenie je daný (arg. „má právo“). Ani analogicky nemožno aplikovať § 13 ods.2 Občianskeho zákonníka (Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.), keďže zákon č. 250/2007 Z. z. žiadnu

postupnosť satisfakčných prostriedkov neustanovuje a rovnako neustanovuje, že k právu na finančné zadosťučinenie za porušenie spotrebiteľského práva spôsobom, ktorý môže privodiť ujmu spotrebiteľovi je potrebná určitá intenzita.

14. Spôsobom vyššie uvedeným určenú výšku peňažného zadosťučinenia súd považuje za primeranú a dodávateľ má jednoduchú možnosť jej plateniu, prípadne aj iným zodpovednostným následkom sa v iných úverových prípadoch vyhnúť, a to tým, že bude podnikat' v rámci pravidiel stanovených právnymi predpismi SR.

15. Pokiaľ ide o výšku finančného zadosťučinenia tak tým, že žalovaný si vo vzťahu k žalobcovi uplatňoval finančné plnenie na ktoré nemal nárok, vyvolal u neho stav právnej neistoty, ktorý musel riešiť podanou žalobou. Súd preto považoval za primeranú výšku finančného zadosťučinenia sumu 150 eur a to s ohľadom na intenzitu zásahu žalovaného do práva žalobcu ako spotrebiteľa. Súd má za to, že aj bez stanovenia kritérií výšky primeraného finančného zadosťučinenia, treba vychádzať z toho, že toto má plniť jednak funkciu satisfakčnú, jednak funkciu sankčnú tak, aby dostatočne odradilo dodávateľa od nekalého konania, ktorého sa dopustil voči úspešnému spotrebiteľovi a jednak podľa názoru súdu ho treba chápať aj ako odmenu za to, že sa spotrebiteľ pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojím úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že možno predpokladať, že dodávateľ sa konania, ktorého sa dopustil voči nemu, už voči ďalším spotrebiteľom nedopustí, prípadne sa ho nedopustí v takej intenzite.

16. Súd preto považoval, ako je uvedené vyššie, za primeranú výšku finančného zadosťučinenia sumu 150 eur a to s ohľadom na intenzitu zásahu žalovaného do práva žalobkyne ako spotrebiteľa, ktoré nemusí byť v rovnakej numerickej vyjadrenej výške, ako ujma, ktorá hrozila.

17. Súd prvej inštancie akcentuje aj fakt, že účelom priznania primeraného finančného zadosťučinenia pri porušení práv nemá byť na jednej strane len odradenie dodávateľa od takýchto praktík, ale na druhej strane nemá byť ani nástrojom obohatenia sa pre druhú stranu sporu.

18. Podľa § 255 ods. 1 C.s.p., súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

19. Podľa § 255 ods. 2 C.s.p., ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

20. O trovách konania bolo rozhodnuté podľa 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého strane, ktorá mala vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti strane, ktorá vo veci úspech nemala. Žalobca bol v konaní plne úspešný, preto má žalobca voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku. Pre výpočet trov právneho zastúpenia sa bude vychádzať z výšky priznanej sumy, pretože žalobca bol úspešný v základe nároku, ktorého výška záležala na posúdení súdu.

21. Žalovaný v podanom odvolaní navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

22. Žalovaný má vedomosť a rešpektuje rozhodnutie Okresného súdu Prešov pod sp. zn. 17C 336/2015 - 35 zo dňa 14.12.2015, ktorým súd určil neprijateľnosť zmluvnej podmienky a priznal žalobcovi nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia.

23. Podľa názoru odvolateľa však priznanie finančných prostriedkov prichádza do úvahy len v tých prípadoch, keď porušenie práva nie je možné už napraviť inak. Žalovaný má za to, že ochrana spotrebiteľa bola dovŕšená vydaním rozsudku Okresného súdu Prešov, ktorým bolo žalobcovi priznané právo na vydanie bezdôvodného obohatenia. Konajúci súd je povinný na skutkový prípad aplikovať ustanovenie § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého výšku náhrady súd určí s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

24. Napadnutý rozsudok je nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov. Nemožno z neho vyvodit', akými úvahami sa súd riadil. Čo sa týka náhrady trov konania, odvolateľ poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho

súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4MCdo 21/2009 zo dňa 25.02.2010, v ktorom sa konštatuje, že „súd rozhodujúci o trovách je povinný vždy skúmať účelnosť vynaložených trov konania uplatnených úspešným účastníkom konania v spore.“

25. Odvolací súd v zmysle zásad ustanovení § 379, § 380 a § 381 CSP preskúmal rozsudok v jeho napadnutej časti spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania a zistil, že odvolanie žalovaného nie je opodstatnené.

26. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

27. V spotrebiteľských vzťahoch určité povinnosti vznikajú i dodávateľom. Jednou z týchto povinností je i povinnosť upravená v ustanovení § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Vychádzajúc z tohto ustanovenia, proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom. Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá. Jediným predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadostučinenie je porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Zákon teda nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká ujma. Postačuje, ak k takémuto porušeniu práva alebo povinnosti dôjde.

28. K uplatneniu práva na primerané finančné zadostučinenie nemôže dôjsť kedykoľvek. Toto právo vzniká v zmysle ustanovenia § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa po tom, čo zo strany spotrebiteľa dôjde k úspešnému uplatneniu porušenia práva alebo povinnosti na súde. Či došlo k úspešnému uplatneniu porušenia práva alebo povinnosti na súde vyplynie až z právoplatného rozhodnutia súdu vydaného vo veci samej.

29. Súd prvej inštancie zistil, že rozsudkom Okresného súdu Prešov č.k. 17C 336/2015 - 35 zo dňa 14.12.2015 v právnej veci žalobcu A.P., nar. XX.X..XXXX, proti žalovanému POHOTOVOSTĚ, s.r.o. súd rozhodol, že žalovaný je povinný vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie vo výške 346 Eur, určil neprijateľnosť tam uvedenej zmluvnej podmienky a žalobcovi zároveň priznal oproti žalovanému nárok na náhradu trov konania vo výške 344,76 Eur, ako aj uložil žalovanému povinnosť zaplatiť súdny poplatok. Rozsudkom Krajského súdu v Prešove č.k. 5Co 108/2016 - 62 zo dňa 11.04.2017 bol vyššie uvedený rozsudok súdu prvej inštancie potvrdený a žalobcovi bol voči žalovanému priznaný nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

30. Právoplatným ukončením konania vo veci 17C 336/2015 Okresného súdu Prešov bol naplnený predpoklad úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti umožňujúci žalobcovi požadovať od žalovaného právo na primerané finančné zadostučinenie.

31. Žalobca si bez akýchkoľvek pochybností v inom súdnom konaní úspešne uplatnil právo na vydanie bezdôvodného obohatenia. Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadostučinení treba vychádzať z toho, že toto má plniť jednak funkciu satisfakčnú, jednak funkciu sankčnú tak, aby dostatočne odradilo dodávateľa od získavania plnení vyplývajúcich z bezdôvodného obohatenia a jednak to treba chápať ako odmenu za to, že spotrebiteľ sa pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojim úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že možno predpokladať, že dodávateľ sa konania, ktorého sa dopustil voči nemu, sa už voči ďalším spotrebiteľom nedopustí, prípadne sa nedopustí v takej intenzite.

32. Pokiaľ ide o výšku finančného zadosťučinenia, táto závisí od úvahy súdu. Pri jej určovaní sa zohľadňujú rôzne kritéria, a to intenzita, časové trvanie závadného konania, satisfakčná a sankčná funkcia a podobne. Súdom prvej inštancie určené finančné zadosťučinenie vo výške 150 Eur nemožno považovať za neprimerané. Takto priznané finančné zadosťučinenie je vyrovnaním ujmy žalobcu, ktorá vznikla konaním žalovaného, je akousi určitou satisfakciou za stav, ktorý musel v dôsledku konania žalovaného trpieť a je aj sankciou postihujúcou žalovaného, ktorý závadne konal. Spotrebiteľ nie je povinný preukázať ujmu, ktorá mu vznikla, pretože zákon o ochrane spotrebiteľa priznáva právo na finančné zadosťučinenie už vtedy, keď k porušeniu práva alebo povinnosti dôjde. Žalobca sa v tomto prípade úspešne domohol svojho práva a teda boli splnené všetky zákonné predpoklady pre priznanie finančného zadosťučinenia.

33. Správnym je i rozhodnutie o trovách konania. K odvolacím námietkam žalovaného vo vzťahu k náhrade trov konania treba uviesť, že ak bude mať žalovaný za to, že v rozhodnutí o výške náhrady trov konania, po právoplatnom skončení veci, boli priznané nadbytočné či neprimerané trovy konania, môže argumenty uvedené v tomto odvolaní uplatniť v sťažnosti proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka.

34. Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd rozsudok s výnimkou nenapadnutého výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 387 CSP ako vecne správny potvrdil.

35. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa ustanovenia § 396 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 255 ods. 1 CSP. Dôvodom takéhoto rozhodnutia bola skutočnosť, že žalobcovi v súvislosti s odvolacím konaním žiadne trovy nevznikli.

36. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).